

NRA i KRRP postulują reformę systemu dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej

Naczelna Rada Adwokacka oraz Krajowa Rada Radców Prawnych postulują dokonanie gruntownej reformy systemu dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej, pomocy prawnej świadczonej z urzędu w postępowaniach sądowych oraz zasad zwalniania z kosztów sądowych.

O pomysłach na usprawnienie systemu mówili przedstawiciele samorządów podczas śniadania dziennikarskiego, które odbyło się 26 lutego br. w Warszawie.

W postulatach samorzady wskazują m.in. na konieczność ujednolicenia zasad przyznawania świadczeń w zakresie dostępu do pomocy prawnej, w tym ujednolicenia kryteriów oceny zamożności, na podstawie których obywatele będą mogli samodzielnie ocenić, czy i jakie uprawnienia im przysługują oraz wprowadzenie zasad przyznawania pomocy prawnej na podstawie jednej decyzji administracyjnej. Reforma powinna również objąć zasady finansowania systemu dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej.

- System nieodpłatnej pomocy prawnej jest tak niejasny i skomplikowany, że wymaga jak najszybszej kompleksowej reformy. Samorząd adwokacki i radcowski proponują nowe rozwiązania, które będą bardziej przejrzyste i usprawnią drogę uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej na różnych etapach sprawy – tłumaczy adw. Maciej Łaszczuk, członek NRA i przewodniczący komisji ds. praktyki adwokackiej przy NRA.

Jak poinformował mec. Rafał Stankiewicz, członek Społecznej Komisji Kodyfikacyjnej i wicedziekan Okręgowej Izby Radców Prawnych, wkrótce powstanie zespół problemowy przy Społecznej Komisji Kodyfikacyjnej, który opracuje nowy, kompleksowy model systemu nieodpłatnej pomocy prawnej.

W spotkaniu uczestniczył również dr Jan Winczorek z WPIA Uniwersytetu Warszawskiego, który omówił badania dotyczące dostępu do pomocy prawnej. Jego zdaniem w Polsce nadal jest duży problem z dostępem do prawa, szczególnie problem dotyczy formalno-prawnego instrumentarium.

Mec. Filip Czernicki, koordynator ds. programów pro bono OIRP w Warszawie, prezes Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych, zwrócił uwagę na chaos w systemie, który sprawia, że obywatel nie wie jakie prawa mu przysługują. Z jednej strony, przy uzyskaniu przedsądowej nieodpłatnej pomocy prawnej należy złożyć oświadczenie o braku środków finansowych na odpłatną pomoc prawną, ale oświadczenie to nie jest weryfikowane. W uzyskaniu pomocy prawnej z urzędu w postępowaniach sądowych obowiązują inne procedury w sprawach karnych, cywilnych i administracyjnych. Ponadto, nawet jeśli obywatel uzyska pomoc prawną z urzędu, niekoniecznie będzie zwolniony z kosztów sądowych.

Postulaty NRA i KRRP wsparły organizacje NGO zajmujące się poradnictwem prawnym pro bono.

[czytaj uchwałę Prezydium NRA](#)

[czytaj stanowisko Prezydium KRRP](#)